

HOTĂRÂRE

14 mai 2021

Nr.VIII/2

mun. Chișinău

Cu privire la audierea Raportului privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2020

În conformitate cu prevederile art. 64 lit. l) al Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și cu pct. 7 din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat de Adunarea Generală a membrilor AȘM prin Hotărârea nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), în cadrul Sesiunii a VIII-a Adunării Generale a AȘM a fost audiat **Raportul privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2020**, prezentat de dna dr. hab. Liliana Condraticova, secretar științific general al AȘM.

În urma examinării raportului audiat și a luărilor de cuvânt pe marginea acestuia ale membrilor Adunării Generale a AȘM, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei
A CONSTATAT:

Academia de Științe a Moldovei își desfășoară activitatea în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, *Codul cu privire la știință și inovare* nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat), Statutul Academiei de Științe, aprobat în redacție nouă prin Hotărârea Adunării Generale a AȘM nr. 1/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), alte acte normative, tratate internaționale la care Republica Moldova a aderat.

În anul 2020, un an dificil pentru societate din cauza declanșării pandemiei COVID-19, Academia de Științe s-a axat pe consolidarea comunității academice, și-a concentrat eforturile pe dezvoltarea științei și a comunității științifice, susținerea domeniilor de cercetare și inovare, utilizarea eficientă a resurselor financiare, promovarea științei și imaginii Academiei de Științe a Moldovei pe plan național și internațional.

Academia de Științe exercită rolul de consultant strategic al Guvernului în conformitate cu prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* (republicat), consultând, la solicitare, proiecte de acte normative, în special cele ce se referă la domeniile cercetării și inovării. În anul 2020, Prezidiul AȘM și membrii AȘM au fost antrenați în examinarea și avizarea Hotărârii Guvernului nr. 53 din 05.02.2020 cu privire la aprobarea *Metodologiei de finanțare instituțională a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovări*, care a fost inițiată încă în 2019. Au fost transmise o serie de obiecții, sugestii și recomandări ale AȘM cu privire la direcțiile și prioritățile strategice, ariile de implementare, sursele financiare alocate etc. De asemenea, membrii AȘM au fost implicați în examinarea și avizarea mai multor acte normative: propunerea de modificare și completare suplimentară a proiectului pentru modificarea *Codului cu privire la știință și inovare* nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat), propuneri de modificare a

Hotărârii Guvernului nr. 381 din 01.08.2019 cu privire la aprobarea *Programului național în domeniile cercetării și inovării* pentru anii 2020–2023 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, Propuneri de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 382 din 01.08.2019 cu privire la aprobarea *Metodologiei de finanțare a proiectelor în domeniile cercetării și inovării* ș.a.

În colaborare cu alte subdiviziuni, au fost examinate și avizate Cadrul Bugetar pe termen Mediu (CBTM) pentru anii 2020–2023, Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 28/2010 privind Zona Economică Liberă „Bălți”, Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii de Guvern nr. 894/2013 cu referire la organizarea și funcționarea Ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosință specială a apei, Proiectul Legii Zootehniei, Proiectul de lege privind denumirile geografice, Proiectul de lege cu privire la Agenția Națională Antidrog, Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind punerea în aplicare a Legii nr. 226/2018 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare, Proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării, Proiectul de Hotărâre pentru aprobarea Legii privind organismele modificate genetic ș.a.

O altă atribuție a AȘM se referă la organizarea audierilor publice pe probleme de interes național. În anul 2010 audierile publice au fost organizate de Secțiile de științe ale AȘM în conformitate cu prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259 din 15 iulie 2004 (republicat) și în corespundere cu *Instrucțiunea cu privire la audierea publică a rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare*, aprobată de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare prin Ordinul nr. 46 din 16.10.2018, în coordonare cu AȘM, precum și cu criteriile de evaluare a rapoartelor științifice privind implementarea proiectelor de cercetare.

În anul de referință, membrii Secțiilor de științe au organizat, conform domeniilor de competență, audierea rezultatelor obținute în cadrul a 308 proiecte științifice finalizate în 2019, dintre care: 237 de proiecte instituționale, prelungite și finanțate de MECC, etapa 2019, precum și proiecte finanțate din bugetul de stat de către ANCD: 11 proiecte bilaterale, 34 de proiecte pentru tineri cercetători desfășurate în 2018–2019 și 2019, 16 proiecte Program de Stat pentru anii 2018–2019, 10 proiecte de transfer tehnologic.

Audierile publice ale rezultatelor proiectelor științifice de cercetare prelungite de MECC, etapa 2019, au fost organizate în perioada 20 februarie – 2 martie 2020 în corespundere cu *Instrucțiunea cu privire la audierea publică a rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare*, aprobată de ANCD prin Ordinul nr. 46 din 16.10.2018, în coordonare cu AȘM, cu modificările ulterioare (Ordinul nr. 20 din 12 martie 2019 ș.a.), și cu criteriile de evaluare a rapoartelor științifice privind implementarea proiectelor de cercetare, aprobate prin Hotărârea Prezidiului AȘM, în coordonare cu ANCD.

La 31 iulie 2020 Secțiile de științe ale AȘM au organizat audierile publice ale rapoartelor proiectelor de inovare și transfer tehnologic, finalizate în 2019.

Rezultatele obținute în cadrul Programelor de Stat (2020–2023), etapa anului 2020, au fost audiate în temeiul *Instrucțiunii privind raportarea anuală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării*, aprobate de ANCD prin Ordinul nr. 99 din 05.11.2020. Raportarea celor 167 de proiecte științifice a avut loc în perioada 23 noiembrie – 2 decembrie 2020, în ședințele consiliilor științifice/senatelor universitare, cu delegarea a doi experți din partea Secțiilor de științe ale AȘM. Academia de Științe a avizat rapoartele anuale în perioada 1-7 decembrie, după care toate rapoartele însoțite de avize au fost transmise către ANCD. În baza avizelor experților, avizelor consultative ale birourilor Secțiilor de științe au fost expuse o serie de observații, recomandări, fiind sistată, concomitent, finanțarea unui Program de Stat (Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dîmo”).

În conformitate cu punctul 13 al *Instrucțiunii privind raportarea finală a implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării*, aprobate de ANCD prin Ordinul nr. 105 din 7 decembrie 2020, proiectele de inovare și transfer tehnologic, finalizate în anul 2020, au fost audiate public în ședința Comisiei constituite în cadrul AȘM, de comun acord cu ANCD. În 17 februarie 2021 Secțiile de științe au organizat audierile

publice ale celor 12 rapoarte bi- și multilaterale, finalizate în 2020 (<https://asm.md/proiecte-din-cadrul-programelor-bi-si-multilaterale-2021>).

În ședința Comisiei din 19 februarie 2021 au fost audiate și aprobate rapoartele de activitate pentru 8 proiecte de inovare și transfer tehnologic: 4 proiecte din domeniul tehnologiilor agricole și a produselor alimentare și 4 din domeniul micro-radioelectronicii și tehnologiilor de prelucrare a materialelor (<https://asm.md/proiecte-de-inovare-si-transfer-tehnologic-2021>). Pe marginea rapoartelor de ITT s-au exprimat doi experți confidențiali în domeniul tehnologic și doi experți în domeniul economic. Toate audierile publice au fost transmise online și sunt disponibile la <https://idsi.md/tv>.

Academia de Științe a Moldovei, luând ca bază rezultatele obținute în cadrul celor 187 de proiecte științifice audiate, dintre care 167 Programe de Stat, etapa 2020, 12 proiecte bi- și multilaterale și 8 proiecte de inovare și transfer tehnologic, finalizate în 2020, a elaborat Raportul asupra stării științei în anul 2020.

Raportul asupra stării științei. În conformitate cu prevederile art. 64 lit. d) din *Codul cu privire la știință și inovare* și punctul 7, subpunctul 4) al Statutului AȘM, Academia de Științe elaborează și prezintă Guvernului Raportul anual asupra stării științei, care să reflecte politicile elaborate și modul de implementare a acestora la nivel național. Astfel, AȘM este responsabilă de evaluarea calității, valorii teoretice și aplicative a rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectelor naționale și internaționale cu finanțare integrală sau parțială de la bugetul de stat. Atribuțiile respective au fost realizate de AȘM în anii 2019 și 2020: Academia de Științe a elaborat Raportul asupra stării științei, care a fost transmis Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Propunerile și recomandările Academiei de Științe cu privire la domeniile cercetării și inovării, aprobate de Adunarea Generală a AȘM, au fost prezentate Guvernului, Parlamentului și Președinției Republicii Moldova. Propunerile înaintate de AȘM s-au referit la modificarea și completarea *Codului cu privire la știință și inovare*, ajustarea prevederilor legale la rigorile actuale ce țin de domeniile științei și inovării; elaborarea și aprobarea *Metodologiei de evaluare a organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării* în vederea clasificării lor după performanță pentru asigurarea accesului diferențiat la surse de finanțare instituțională; elaborarea și aprobarea *Metodologiei de finanțare instituțională* pentru asigurarea dezvoltării în continuare a științei autohtone prin alocarea mijloacelor bugetare organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării de către entitatea care deține calitatea de fondator, Programului Național în domeniile Cercetării și Inovării pentru perioada 2020–2023 și Planului de acțiuni privind implementarea acestuia, Metodologiei de finanțare instituțională, Metodologiei de finanțare a proiectelor ș.a. În scopul excluderii neconcordanțelor existente în actele normative din domeniile cercetării și inovării, s-a pledat pentru examinarea și aprobarea în bloc a acestora.

Organul reprezentativ și suprem al AȘM este **Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei**, constituită în cadrul sesiunii I a Adunării Generale din 24 ianuarie 2019, care include 122 de membri. În data de 31 decembrie 2019 Adunarea Generală a AȘM număra 117 membri: 45 de academicieni, 27 de membri corespondenți și 45 de membri desemnați ai Secțiilor de științe.

La finele anului 2020, Adunarea Generală a AȘM includea doar **113** membri: 42 de academicieni, 27 de membri corespondenți și **44** de doctori habilitați și doctori în științe, aleși prin concurs, reprezentanți ai Secțiilor de științe.

În anul 2020 Adunarea Generală a AȘM a fost convocată doar într-o sesiune, în data de 30 iunie 2020, în cadrul căreia a fost audiat și aprobat Raportul asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2020 și Raportul privind activitatea AȘM în anul 2020.

Adunarea membrilor titulari și membrilor corespondenți este formată din membrii titulari și membrii corespondenți ai celor trei Secții de științe. Dacă la 31 decembrie 2019 Adunarea era constituită din 72 de persoane, către finele anului 2020 includea 69 de persoane, dintre care 6 doamne – 2 membri titulari și 4 membri corespondenți:

- 42 de membri titulari (16 – Secția Științe ale Vieții, 15 – Secția Științe Exacte și Inginerești, 11 – Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte),
- 27 de membri corespondenți (11 – Secția Științe ale Vieții, 8 – Secția Științe Exacte și Inginerești și 8 – Secția Științe Sociale, Economice Umanistice și Arte).

În cadrul adunărilor generale ale membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secțiilor de științe, în data de 25-26 februarie 2021, au fost audiate și aprobate Rapoartele de activitate ale celor 3 Secții de științe ale AȘM, care au stat la baza elaborării Raportului AȘM privind activitatea în anul 2020.

La sesiunea a VII-a a Adunării Generale a AȘM din 18 martie 2021 au fost audiate și aprobate Rapoartele de activitate ale celor 3 Secții de științe ale AȘM, care au stat la baza elaborării raportului AȘM privind activitatea în anul 2020.

Organul executiv al Academiei de Științe a Moldovei – **Prezidiul AȘM** a fost constituit în anul 2019, în următoarea componență: președinte al AȘM acad. Ion Tighineanu, vicepreședinte mem. cor. Svetlana Cojocar, conducător al Secției Științe Exacte și Inginerești; vicepreședinte acad. Boris Gaina, conducător al Secției Științe ale Vieții; vicepreședinte mem. cor. Victor Moraru, conducător al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte; secretar științific general dr. hab. Liliana Condricova.

În 2020 au fost organizate 42 de ședințe ale Prezidiului AȘM, la care au fost abordate peste o sută de subiecte ce țin de activitatea AȘM referitor la aprobarea, avizarea unor acte normative, regulamente, gestionarea patrimoniului Academiei de Științe a Moldovei, activitatea economico-financiară, organizarea și desfășurarea evenimentelor, starea epidemiologică în legătură cu pandemia COVID-19 și hotărârile Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică cu privire la instituirea stării de urgență în sănătatea publică, precum și unele subiecte privind activitatea curentă a AȘM.

Au fost examinate și puse în discuție modificările propuse de AȘM la Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259 din 15.07.2004, precum și la Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei de finanțare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării nr. 382 din 01.08.2019, aprobarea politicii de contabilitate a AȘM, elaborată în conformitate cu Legea contabilității și raportării financiare și Hotărârea Guvernului privind elaborarea Politicii de contabilitate-tip; aprobarea propunerilor de buget pe anul 2021 și estimările pentru anii 2022–2023 ale Academiei de Științe a Moldovei; Planul de activitate al Prezidiului AȘM pentru anul 2021, în baza planurilor de activitate prezentate de Secțiile de științe și secțiile aparatului administrativ ale Prezidiului AȘM; modificarea fișelor raportului de activitate al membrilor AȘM; propunerile Secțiilor de științe ale AȘM privind colaborarea cu Academia de Științe din Federația Rusă; distribuirea gratuită a revistei „AKADEMOS”; modificarea Regulamentului cu privire la decernarea Premiilor AȘM (în redacție nouă), aprobarea listei nominale a laureaților Premiilor AȘM ș.a.

În perioada 10-16 martie 2020, au fost audiate și aprobate rapoartele de activitate ale celor 3 Secții de științe ale AȘM: Secția Științe ale Vieții, Secția Științe Exacte și Inginerești, Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte și rapoartele secțiilor aparatului administrativ al Prezidiului AȘM.

La 24 septembrie 2020, prin Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 123, au fost propuse modificări la Statutul AȘM și înaintate spre aprobare Adunării Generale a AȘM (în anul 2021).

Documentele cu privire la activitatea Academiei de Științe a Moldovei au fost arhivate integral, Arhiva Prezidiului AȘM aflându-se în gestiunea Secției management academic și relații externe a Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM.

Concursul Premiilor Academiei de Științe a Moldovei pentru realizări științifice valoroase. În 2020 au fost operate modificări în Regulamentul cu privire la decernarea Premiilor AȘM, aprobat în redacție nouă în anul 2018. Regulamentul cu privire la decernarea Premiilor AȘM (în redacție nouă) a fost aprobat prin Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 62 din 10 iulie 2020.

În conformitate cu Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 64 din 30.07.2020, Academia de Științe a Moldovei a anunțat concursul pentru decernarea Premiilor AȘM pentru rezultate științifice valoroase obținute în anii 2018–2019 la următoarele nominalizări și domenii științifice (științe sociale, economice, umanistice și arte):

în domeniul limba română „Eugeniu Coșeriu”; în domeniul literatură „Grigore Vieru”; în domeniul istorie și filosofie „Alexandru Boldur”; în domeniul științe sociale și economice „Paul Bran”; în domeniul drept și științe politice „Constantin Stere”; în domeniul studiul artelor „Maria Bieșu”; pentru tineri cercetători (în domeniul științelor sociale, economice, umanistice și arte) „Boris Melnic”; pentru promovarea științei în mass-media „Pârghia lui Arhimede”. A fost formată Comisia de decernare a Premiilor AȘM și a Premiului „Pârghia lui Arhimede” pentru promovarea științei în mass-media. În fruntea Comisiei de decernare a Premiilor AȘM, responsabile de organizarea și desfășurarea concursului, a fost numit acad. Mihai Cimpoi, membru al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte.

Ceremonia de înmănare a premiilor AȘM a avut loc în data de 10 noiembrie 2020 la ședința festivă, organizată de Academia de Științe cu prilejul Zilei Internaționale a Științei pentru Pace și Dezvoltare.

Prin Hotărârea Prezidiului AȘM nr. 178 din 30 octombrie 2020 a fost aprobată lista laureaților Premiilor AȘM pentru rezultate științifice valoroase obținute în anii 2018–2019:

1) **Premiul în domeniul limba română „Eugeniu Coșeriu”** – doctor habilitat, profesor universitar Iraida CONDREA (Universitatea de Stat din Moldova), pentru ciclul de lucrări *Studii de lingvistică și sociolingvistică, studiul textului*.

2) **Premiul în domeniul literatură „Grigore Vieru”** – doctor habilitat, profesor **universitar** Elena PRUS (Universitatea Liberă Internațională din Moldova), pentru ciclul de lucrări *Literatura ca demers intercultural*.

3) **Premiul în domeniul istorie și filosofie „Alexandru Boldur”** – doctor, conferențiar universitar Ludmila COJOCARU, doctor habilitat, profesor universitar Anatol PETRENCU, doctor, conferențiar universitar Virgiliu BÎRLĂDEANU, doctor Elena POSTICĂ, doctor, conferențiar universitar Lidia PĂDUREAC (Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți), pentru ciclul de lucrări *Memoria victimelor regimului totalitar*.

4) **Premiul în domeniul științe sociale și economice „Paul Bran”** – doctor, conferențiar universitar Elena RAILEAN (Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „Constantin Stere”), pentru ciclul de lucrări *Teoria designului învățării metasisteme*.

5) **Premiul în domeniul drept și științe politice „Constantin Stere”** – doctor habilitat, profesor cercetător Victor JUC (Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice), pentru ciclul de lucrări *Oportunități și constrângeri de modernizare social-politică a Republicii Moldova în contextul apropierei europene și transformării relațiilor internaționale*.

6) **Premiul în domeniul studiul artelor „Maria Bieșu”** – doctor Natalia PROCOP, Valentina NEGRU, Livia SÎRBU, Marina CERCAȘIN, doctor habilitat, conferențiar universitar Aurelia HANGANU (Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir”), pentru ciclul de lucrări *Miscellanea Culturalis: artă, filologie, istorie*.

7) **Premiul „Pârghia lui Arhimede” pentru promovarea științei în mass-media** – Elena CECAN (IPNA Compania „Teleradio-Moldova”).

Structura Aparatului administrativ al Prezidiului include direcții, centre, secții, servicii și este aprobată de către Prezidiul AȘM. Rapoartele de activitate ale Secțiilor aparatului administrativ al Prezidiului AȘM pentru anul 2020 – Secția management academic și relații externe, Secția finanțe, buget și analiză economică, Secția juridică și resurse umane, Secția logistică – au fost audiate și aprobate în cadrul ședinței Prezidiului AȘM din 9 februarie 2021.

Managementul și eficiența utilizării mijloacelor financiare în anul 2020 la AȘM. Secția finanțe, buget și analiză economică a Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM funcționează în baza legislației în vigoare din domeniul a Republicii Moldova, dispozițiilor și hotărârilor Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei și Regulamentului privind activitatea secției, care este o subdiviziune a Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM. Funcția de bază a secției este planificarea economico-financiară a mijloacelor bănești și asigurarea înregistrării cronologice a operațiunilor economico-financiare, controlul sistematic asupra

mersului executării de casă a bugetelor, stării decontărilor cu persoane juridice și persoanele fizice asupra integrității resurselor bănești și valorilor materiale. Secția efectuează managementul privind utilizarea resurselor materiale și financiare ale Academiei de Științe a Moldovei; promovează și implementează politica de stat, acte normative și legislative pe problemele bugetare și economice din domeniul cercetare și dezvoltare; elaborează și prezintă Ministerului Finanțelor propuneri pentru prognoza pe termen mediu a resurselor financiare pe domeniu, a planurilor strategice de cheltuieli pe termen mediu; prezintă propuneri la elaborarea proiectului bugetului de stat anual pentru Academia de Științe a Moldovei și, pe parcursul anului, înaintează propuneri la modificarea și completarea actului legislativ respectiv; elaborează raportul anual privind eficiența utilizării mijloacelor financiare bugetare alocate pentru Academia de Științe a Moldovei; verifică utilizarea corectă și cu economie a mijloacelor în corespundere cu creditele deschise și destinația lor conform devizelor de cheltuieli aprobate, ținând cont de schimbările efectuate în ele în ordinea stabilită, precum și asupra integrității resurselor bănești și a valorilor materiale ș.a.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru 2019 nr. 303 din 30.11.2018 (Monitorul Oficial nr. 504-511/842 din 22.12.2018), art. 58 al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 208 din 24.12.2015 Privind *Clasificarea bugetară și a repartizării bugetului Academiei de Științei a Moldovei pe funcții, programe, activități și organizații din cadrul AȘM*, Prezidiul Academiei de Științe, la 12 ianuarie 2021, a aprobat bugetul AȘM pentru anul 2020.

Limitele de resurse și cheltuieli pentru Academia de Științe a Moldovei pe sectorul „Știință și inovare” în anul 2020 a constituit: aprobat - 22 mil. 525 mii lei; precizat – 21 mil. 525 mii lei; total executat – 17 mil. 921 mii lei:

- cheltuieli din resurse generale: aprobat – 20 mil. 225,0 mii lei; precizat – 19 mil. 125 mii lei;
- cheltuieli din veniturile colectate interne: aprobat – 2 mil. 100,0 mii lei; executat – 3 mil. 190 mii lei;
- 200,0 mii lei – proiecte finanțate din surse externe: precizat – 608,8 mii lei; executat – 445,3 mii lei.

Activitatea Secției juridică și resurse umane a fost axată pe elaborarea și participarea la elaborarea proiectelor de acte normative, AȘM exercitând rolul de consultant strategic al Guvernului. Totodată, au fost avizate acte normative și documente ce țin de activitatea AȘM și a membrilor AȘM: proiectul de Hotărâre a Guvernului cu privire la plata indemnizațiilor lunare viagere membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Academiei de Științe a Moldovei; Regulamentul cu privire la decernarea Premiilor AȘM. Au fost elaborate și avizate propunerile de modificare a Statutului AȘM, care au fost discutate în cadrul sesiunii a VI-a a Adunării Generale din 16 februarie 2021.

Pe parcursul anului, Secția juridică și resurse umane a elaborat/avizat acte administrative, dintre care 2 hotărâri ale Adunării Generale ale AȘM și 23 de hotărâri ale Prezidiului AȘM. Membrii secției au elaborat, completat și perfectat: 20 de contracte individuale de muncă; 97 de acorduri suplimentare la Contractele individuale de muncă; 260 de dispoziții ale AȘM cu privire la personal; 24 de note informative cu privire la funcțiile vacante; 24 de informații pentru stabilirea drepturilor sociale și medicale aferente raporturilor de serviciu; 50 de certificate de concediu medical; 17 dosare personale (cu verificarea și anexarea actelor necesare), perfectate pentru persoane nou-încadrate ș.a.

Activitatea administrativ-gospodărească a Academiei de Științe a fost orientată spre păstrarea, evidența, autorizarea, monitorizarea, semnarea contractelor pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor, contractelor de comodat și locațiune, acorduri, implementarea parteneriatului public-privat (PPP). A fost asigurat suportul logistic necesar pentru organizarea evenimentelor științifice în condițiile de pandemie: conferințe științifice, simpozioane științifice, lecții publice.

În anul 2020 au fost publicate prin COP și efectuate 2 proceduri de licitație publică: servicii de organizare și management redacțional, de elaborare a conceptului tematic și designului, de redactare, machetare, corectură, tipar și difuzare a Revistei de Știință și Artă „AKADEMOS” (în sumă de 350 000,00 lei); servicii de reparație capitală a încăperilor Muzeului Științei din blocul administrativ, bd. Ștefan cel Mare

și Sfânt nr. 1, mun. Chișinău (în sumă de 398 000,00 lei) ș.a. Au fost întreprinse măsurile necesare de mentenanță și servirea a rețelelor electrice și inginerești pentru buna activitate a AȘM.

Un loc aparte în activitatea administrativ-gospodărească ține de funcționarea blocului în condițiile pandemiei de COVID-19, declarate în data de 11 martie 2020, fiind realizate o serie de măsuri în concordanță cu hotărârile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și ale Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică.

Secțiile de științe ale AȘM. Academia de Științe întrunește trei Secții de științe conform domeniilor științifice: 1) Secția Științe ale Vieții; 2) Secția Științe Exacte și Inginerești; 3) Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte. Secțiile de științe reunesc membri titulari, membri corespondenți și câte 15 cercetători științifici din domeniile corespunzătoare ale Secțiilor de științe, aleși prin concurs, pentru o perioadă de 4 ani. Organul reprezentativ suprem al Secției este Adunarea generală a Secției de științe, constituită din membri titulari, membri corespondenți și 15 cercetători. Secțiile de științe ale AȘM activează în conformitate cu Planurile anuale de acțiuni, aprobate de Prezidiul AȘM. Conducerea Secției de științe este asigurată de conducătorul, adjunctul conducătorului și secretarul științific. Conducătorii Secțiilor exercită concomitent și funcția de vicepreședinte al Academiei de Științe.

În conformitate cu modificările operate în Statutul AȘM, aprobate la sesiunea VI-a Adunării Generale, în cadrul Academiei funcționează **Secția Teritorială Nord** (cu sediul la Bălți) și Secția Teritorială Sud (cu sediul la Cahul). Conform Legii nr. 270/24.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare, cu modificările ulterioare (Legea nr. 175 din 19.12.2019), la 30 decembrie 2019 Prezidiul AȘM a aprobat organigrama AȘM pentru anul 2020, substituind termenul de „Filiala Bălți” cu „Secția Nord a AȘM”, funcția de „director al Filialei Bălți” – cu „șef al Secției Nord”, funcția de „specialist principal Filiala Bălți” – cu funcția de „specialist principal Secția Nord”.

La etapa actuală, este funcțională Secția Teritorială Nord cu sediul la Bălți, cu 2 unități în cadrul subdiviziunii structurale. Secția activează conform unui plan anual aprobat și prezintă anual raportul privind activitatea managerială, organizațională, inovațională etc. Șef al Secției Nord este dr. hab. în filosofie Valeriu Capcelea, conferențiar universitar; specialist principal – dl Ion Gavdiuc. În cadrul ședinței Prezidiului din 16 martie a fost audiat și aprobat raportul de activitate al Secției Teritoriale Nord (cu sediul la Bălți).

La Adunarea Generală a AȘM din 18 martie 2021 au fost audiate și aprobate rapoartele manageriale ale conducătorilor Secțiilor de științe.

Integrarea Academiei de Științe a Moldovei în spațiul internațional de cercetare. În vederea internaționalizării activităților de cercetare, ca prioritate majoră, Academia de Științe promovează relațiile de colaborare științifică internațională. Academiei de Științe îi revine un rol important în procesul de implementare a Foii de Parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare (SEC) și a Planului de Acțiuni cu privire la implementarea Strategiei Naționale pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul European de Cercetare în anii 2019–2021.

AȘM este membru al diferitor organizații europene și internaționale. În calitate de membru al Federației Europene a Academiei de Științe și Umanități (ALLEA), Academia de Științe a continuat, în 2020, să participe online la ședințele de lucru, organizate de ALLEA. Membru al Boardului ALLEA din partea Academiei de Științe a Moldovei în perioada mai 2018 – mai 2020 a fost ales acad. Gheorghe Duca. ALLEA și-a extins activitățile pentru a aborda provocările viitoare. Unele proiecte au fost reorientate spre noile aspecte rezultate din pandemie, altele s-au concentrat pe comunicările științifice și combaterea dezinformării științei încă de la început, dar au inclus COVID-19 ca domeniu principal de interes.

AȘM a fost desemnată instituție gazdă și de legătură a Serviciilor de Rețea EURAXESS din Republica Moldova prin Declarația de Angajament a Membrilor Serviciilor Rețelei EURAXESS (3 octombrie 2011). Portalul EURAXESS Republica Moldova (<https://www.euraxess-eu.md/>) și pagina

EURAXESS Moldova pe rețelele de socializare www.facebook.com și www.twitter.com, create în 2019, au fost continuate și întreținute în 2020.

O realizare a inițiativei programului de mobilitate EURAXESS la nivel național este stimularea instituțiilor de cercetare din Moldova pentru adoptarea standardelor „Strategiei de resurse umane pentru cercetători” (Human Resources Strategy for Researchers – HRS4R), un instrument care ajută angajatorii și finanțatorii din sfera cercetării să pună principiile Cartei Europene a Cercetătorilor și Codului de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor.

În ianuarie 2020 a fost organizată o ședință a Punctelor Locale de Contact privind metodologia acordării serviciilor de consultanță. AȘM, în calitate de instituție-gazdă, a promovat inițiativa Programului de mobilitate EURAXESS la nivel național prin semnarea Declarației de angajament la principiile Programului Euraxess din partea Universității Libere Internaționale din Moldova, Universității de Stat din Tiraspol (cu sediul în mun. Chișinău) și a Universității Tehnice din Moldova.

AȘM are două proiecte pentru implementarea principiilor Programului Euraxess, susținute financiar de către Comisia Europeană din cadrul Programului de Cercetare și Inovare al Uniunii Europene Orizont 2020. În cadrul proiectului Open EURAXESS – To strengthen the effectiveness and optimize the services of all partners in an innovative and open EURAXESS network – EURAXESS TOP IV nr. 786133 (perioada de implementare 1 septembrie 2018 – 31 august 2021), TOP IV – Academia de Științe a Moldovei este implicată în executarea a trei pachete de lucru, fiind organizate 14 sesiuni online cu partenerii din proiect.

În ianuarie 2020 ASM a organizat un seminar de informare cu reprezentanții Centrelor de Servicii ale Programului Euraxess din Bălți, Comrat și Cahul, precum și cu Punctele Locale de Contact privind revigorarea activităților în conformitate cu cerințele proiectului, dar și activizarea colaborării cu alte rețele ca EEN, COST. În data de 18 decembrie 2020 a fost organizat un training online pentru Punctele Locale de Contact privind amplasarea corectă a informației pe portalul național al Programului.

În cadrul proiectului „Fostering science and innovation impact through organisation in Moldova of European Researcher’s Night” – MODERNight (nr. 925287), finanțat de către Comisia Europeană cu durata de implementare 01.06.2020 – 31.12.2020, Academia de Științe a Moldovei, în comun cu Universitatea Tehnică din Moldova și Institutul Dezvoltării Societății Informaționale, la 27 noiembrie 2020 au organizat evenimentul „Noaptea Cercetătorilor Europeni”.

Ținând cont de situația epidemiologică, creată de pandemia COVID-19, activitățile evenimentului au fost organizate, folosind mediul virtual și parțial tradițional în campusul Râșcani al UTM, cu transmisiune online a evenimentului. Au fost organizate tururi virtuale înregistrate în prealabil în centrele și laboratoarele de cercetare la institute și universități; experimente științifice înregistrate în prealabil; prezentări și filme științifice realizate sub egida AȘM; Ungherașul Virtual al Uniunii Europene (Punctele Naționale și Locale de contact H 2020; concursuri pentru elevi, liceeni, studenți, tineri cercetători.

AȘM, în parteneriat cu 20 de participanți din spațiul european, a depus propunerea de proiect EURAXESS Hubs „Piloting EURAXESS talent hubs to support researchers’ careers” (GA nr. 101035541), cu perioada de implementare 1 ianuarie 2021 – 31 decembrie 2021, susținut financiar de către Comisia Europeană. AȘM gestionează proiectul susținut financiar de Comisia Europeană din cadrul Programului de Cercetare și Inovare al UE Orizont-2020 (Open EURAXESS) „To strengthen the effectiveness and optimize the services of all partners in an innovative and open EURAXESS network – EURAXESS TOP IV” (perioada de implementare 1 septembrie 2018 – 31 august 2021).

Academia de Științe este membru al **Consiliului Internațional pentru Știință (ISC)**, o platformă de promovare a științei autohtone pe plan internațional, care are o afiliere globală în creștere și reunește academii de științe, asociații științifice internaționale, organizații științifice naționale și regionale și consilii de cercetare. În anul curent, AȘM a participat activ în activitățile Consiliului științific internațional. Academia de Științe a Moldovei a aderat la ISC în anul 2008.

Academia de Științe a Moldovei este membru cu drepturi depline al **Asociației Internaționale a Academicilor de Științe (AIAS/MAAH)**, reprezentant în AIAS din partea AȘM fiind mem. cor Victor Moraru, vicepreședinte al AȘM. În baza AȘM, au fost instituite Consiliul științific pentru studii

patrimoniului național și cultural și al dezvoltării societății și Consiliul științific privind eficiența energetică și utilizarea surselor regenerabile.

La compartimentul vizibilitatea AȘM la nivel internațional, un rol deosebit de important revine întrunirilor organizate la AȘM cu reprezentanții universităților și institutelor de cercetare din străinătate, fapt ce permite deschiderea oportunităților considerabile pentru inițierea unor noi colaborări, accesarea în spațiul european de cercetare, depunerea unor propuneri de proiecte comune de cercetare etc.

La 3 februarie 2020 președintele AȘM acad. Ion Tighineanu, a avut o întrevedere cu ambasadorul Japoniei în Republica Moldova Masanobu Yoshii, cu ocazia încheierii mandatului său. Urmare a colaborării fructuoase dintre Japonia și Republica Moldova, autoritățile orașului Tomi, prefectura Nagano a Japoniei, au transmis RM 100 de pomi de cireș japonez (Sakura), dintre care 14 au fost plantați la Grădina Botanică Națională (Institut) „Alexandru Ciubotaru”.

În același context, se aliniază și vizita Ambasadorului Poloniei în Republica Moldova Bartłomiej Zdaniuk la AȘM, la 13 februarie 2020. În cadrul întrevederii au participat vicepreședintele AȘM acad. Boris Gaina și Octavian Mamaliga, expert pentru probleme economice, culturale și politici de dezvoltare, Ambasada Poloniei. Președintele AȘM a prezentat succint situația actuală în Academia de Științe, informând despre reformele din știință, inițiate acum doi ani, care s-au soldat cu transferul institutelor de cercetare în gestiunea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC).

Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Africa de Sud în Republica Moldova cu reședința la Kiev E.S. Andre Johannes Groenewald, în cadrul vizitei în Republica Moldova, a întreprins o vizită la Academia de Științe a Moldovei. În cadrul întrevederii, președintele AȘM acad. Ion Tighineanu a expus o prezentare generală referitor la ceea ce reprezintă actualmente Academia de Științe ca rezultat al reformelor implementate, începând cu anul 2017.

Acorduri de colaborare. AȘM a semnat, în data de 10 februarie 2020, un Acord de colaborare cu Agenția Națională Antidoping din Republica Moldova (ANAD). Academicianul Ion Tighineanu a subliniat faptul că prin intermediul acestei colaborări părțile ar putea atrage și finanțare externă, dopingul fiind o problemă internațională.

La 2 octombrie 2020 a avut loc semnarea online a Acordului de cooperare științifico-tehnică între Academia de Științe a Moldovei și Academia de Științe a Rusiei în cadrul ședinței a 16-a a Comisiei interguvernamentale de colaborare economică între Federația Rusă și Republica Moldova. Documentul a fost semnat de acad. Ion Tighineanu, președinte al AȘM, și acad. Iurii Balega, președinte interimar al Academiei de Științe a Rusiei.

Activitatea cercetătorilor de la instituțiile din Republica Moldova la Institutul Unificat de Cercetări Nucleare (IUCN) din Dubna în anul 2020 a inclus participări online ale cercetătorilor la lucrările ședințelor comitetelor și consiliilor științifice (dr. hab. Veaceslav Ursachi – reprezentant plenipotențiar al Guvernului Republicii Moldova la IUCN, Constantin Hramco – conducător al grupului de cercetători din Republica Moldova la IUCN, dr. Mircea Baznat, dr. hab. Igor Povar), stagii de lungă durată a cercetătorilor. Cinci cercetători de la Universitatea de Stat din Moldova, Institutul de Fizică Aplicată, Institutul de Chimie au realizat stagii de 11-12 luni la IUCN. În baza cercetărilor au fost publicate 16 articole (mono autor și în coautorat), în care au fost valorificate editorial rezultatele obținute în 2020.

Contribuția membrilor Academiei de Științe la pregătirea cadrelor științifice este evidentă în activitatea de doctorat/postdoctorat, coordonarea tezelor; susținerea prelegerilor, expertizarea/evaluarea tezelor, activitatea în seminare științifice de profil, comisii de îndrumare. În componența celor 9 comisii unificate de experți ale Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare sunt incluși 5 membri titulari și 3 mem. cor. ai AȘM, precum și 8 membri desemnați ai Secțiilor de științe. Mai mulți membri ai AȘM se regăsesc în Registrul experților ANACEC în domeniile cercetării și inovării, instituit de ANACEC și în Registrul experților ANCD.

După titlurile deținute, în componența CȘS, în anul 2020, au fost incluși 11 membri titulari și 7 membri corespondenți ai AȘM.

În data de 23 aprilie 2021 ANACEC a menționat câștigătorii Concursului de premii „Cristalul Calității” în domeniul cercetării. Au fost desemnate 11 teze de doctorat de excelență (de gradul I, II și III) și 1 teză de doctor habilitat de excelență în trei domenii. Diplome de Merit conducătorilor/consultanților științifici ai tezelor laureaților concursului „Teza de doctorat de excelență a anului 2020” au fost conferite celor doi membri desemnați ai AȘM: dnei Laurenția Ungureanu, doctor habilitat, profesor cercetător, consultant științific la teza de doctor habilitat de excelență în științe biologice a dlui Dumitru Bulat, și dlui Mihai Macovei, doctor habilitat, conferențiar cercetător, conducător științific la teza de doctor de excelență în științe fizice a dlui Victor Ceban.

Platformele științifice de comunicare în cadrul Academiei de Științe, inițiate de Prezidiul AȘM în 2019, reprezintă una dintre modalitățile de abordare și dialog științific eficient, metodă implementată pe larg în diferite centre de cercetare. Actualmente, sunt aprobate patru platforme de comunicare: „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu” (lansată de regretata mem. cor. Maria Nedealcov, coordonarea platformei fiind preluată, din martie 2021, de mem. cor. Elena Zubcov); „Securitatea economică, migrația și transformările demografice” (coordonatori acad. Grigore Belostecinic și mem. cor. Alexandru Stratan); „Accidente vascular cerebrale” (coordonator acad. Stanislav Groppa) și „Securitatea alimentară și siguranța alimentelor” (coordonator dr. hab., prof. univ. Rodica Sturza).

În cadrul platformei „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu”, la 12 mai 2020 Academia de Științe a organizat lecția publică online „Diminuarea impactului negativ al pandemiei COVID-19 și secetei în agricultură”, susținută de prof. cerc. Boris Boincean, dr. hab. în științe agricole, director interimar al Institutului de Cercetări pentru Culturile de Câmp „Selecția”, membru al Secției Științe ale Vieții a AȘM. Recomandările privind diminuarea impactului pandemiei COVID-19 și secetei asupra agriculturii și securității alimentare, elaborate în baza platformei științifice „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu” au fost transmise factorilor de decizie.

În data de 10 martie 2020, la Academia de Științe a Moldovei, prin susținerea lecției publice „Securitatea și siguranța alimentelor – o problemă existențială” de către dr. hab. Rodica Sturza, a fost lansată Platforma „Securitatea alimentară și siguranța alimentelor” (coordonator dr. hab. în chimie Rodica Sturza, prof. univ., membru al Secției Științe Exacte și Inginerești a AȘM).

Platforma științifică „Securitatea economică, migrația și transformările demografice”, coordonată de acad. Grigore Belostecinic și mem. cor. Alexandru Stratan, membri ai Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a AȘM. Platforma științifică a fost lansată la 5 mai 2020. Lecția publică „Competitivitatea Republicii Moldova: tendințe și provocări” a fost susținută online de acad. Grigore Belostecinic, dr. hab. în economie, prof. univ., rector ASEM și mem. cor. Alexandru Stratan, dr. hab. în economie, prof. univ., director al Institutului Național de Cercetări Economice. Propunerile enunțate de raportori au fost transmise în adresa Guvernului, Parlamentului și Președinției Republicii Moldova.

În cadrul acestei platforme, în data de 19 mai 2020, la Academia de Științe a Moldovei, a avut loc lecția publică online „Uniunea Europeană: supranațional versus național-statal – o provocare în condițiile pandemiei”, susținută de dl Victor Juc, dr. hab. în științe politice, prof. univ., membru al Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a AȘM, director al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. Lecția publică a pus în evidență subiectele ce țin de reflectarea proceselor complexe post-criză de COVID-19 și relațiile dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova.

Lecțiile publice susținute în cadrul platformelor științifice, lansate de AȘM, sunt disponibile online la adresele <https://idsi.md/tv> și <https://www.privesc.eu/>.

Acțiunile Academiei de Științe a Moldovei în legătură cu problema coronavirusului SARS-CoV-2 și a pandemiei COVID-19 au fost întreprinse în concordanță cu hotărârile Comisiei pentru Situația Excepțională, vocea AȘM fiind una de încredere.

La 6 februarie 2020, cu mai bine de o lună până la confirmarea primului *caz de infecție* cu noul tip de coronavirus în Republica Moldova (7 martie 2020) și declararea pandemiei de către Organizația Mondială a Sănătății (11 martie 2020), Academia de Științe, în colaborare cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), a organizat masa rotundă „Situția epidemiologică cauzată de nou tip de coronavirus: măsuri de prevenire și răspuns”. Pe parcursul anului, au avut loc mai multe participări la emisiunea „Spațiul Public” de la Postul Național Radio Moldova, ce țin de problemele legate de situația epidemiologică din țară (acad. Ion Tighineanu, acad. Stanislav Groppa și mem. cor. Alexandru Stratan ș.a.), au fost publicate mai multe interviuri în presa scrisă și cea online, oferite interviuri la solicitarea AȘM (membrii AȘM acad. Stanislav Groppa, mem. cor. Viorel Prisacari, Prof. Randy Schekman de la Universitatea California / Berkeley, Laureat al Premiului Nobel în medicină). Membrii titulari și corespondenți ai AȘM au donat o parte din indemnizația lunară pentru susținerea personalului medical, Academia de Științe și Consiliul Directorilor Institutelor de Cercetare și-au exprimat solidaritatea față de eforturile medicilor pentru a limita extinderea epidemiei de COVID-19. Angajații AȘM și ai organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării din subordinea MECC au donat salariul de o zi pentru combaterea pandemiei și susținerea personalului medical, care se află în prima linie de luptă împotriva COVID-19.

În data de 28 aprilie 2020, în premieră, Academia de Științe a Moldovei a organizat Simpozionul științific online, dedicat pandemiei COVID-19 „Pandemia COVID-19: Suport științific medical sau ce trebuie să cunoaștem despre coronavirus SARS-CoV-2 și pandemie”. La lucrările Simpozionului au participat membrii Comisiei de experți în domeniul medicinei, instituite de AȘM prin Hotărârea Prezidiului din 13 aprilie 2020, în frunte cu acad. Eva Gudumac, doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar, membru al Secției Științe ale Vieții a AȘM. Ca rezultat al lucrărilor Simpozionului, acad. Groppa a propus elaborarea unui Program Național de Securitate a Sănătății Populației Republicii Moldova în combaterea virusului SARS-CoV-2, care va constitui baza unei platforme științifice de comunicare și dialog. Comisia creată de AȘM are misiunea de a conlucra cu cercetători din diverse domenii și de a veni cu recomandări eficiente pentru depășirea crizei epidemiologice.

În data de 28 mai la AȘM, cu suportul USMF „Nicolae Testemițanu” și a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din Republica Moldova, în parteneriat cu Asociația China Ningbo pentru Schimb Internațional de Cadre, Spitalul Hwa Mei, Universitatea Academiei Chineze de Științe și Inițiativa Ningbo a Talentelor din Europa Centrală și de Est, a avut loc videoconferința moldo-chineză „Lupta împotriva COVID-19 din punct de vedere al managementului spitalelor”.

Lecturi academice și prelegeri publice. O noutate absolută, în anul de referință, a fost prelegerea publică „Importanța științei fundamentale în descoperirile medicale”, susținută online la 12 iunie 2020 de prof. Randy Schekman de la Universitatea California / Berkeley, Laureat al Premiului Nobel în medicină. Anul 2020, în legătură cu situația pandemică, a deschis mai multe oportunități pentru organizarea evenimentelor în format online, a prelegerilor publice și a lecturilor academice susținute de notorietăți în diferite domenii științifice: acad. Bogdan Simionescu, vicepreședinte al Academiei Române, prelegerea publică „Provocările științei și tehnicii în secolul al XXI-lea” și lecția publică „Cercetarea în Academia Română”; acad. Julian REVALSKI, Președintele Academiei de Științe din Bulgaria, Lecția publică „Academia de Științe din Bulgaria: Starea actuală și perspective” („Bulgarian Academy of Sciences: current state and future prospects”); dr. ing. Dumitru-Dorin Prunariu, Primul cosmonaut român, membru de onoare al Academiei Române, prelegerea online „Cosmogonie, mit și știință în opera lui Mihai Eminescu”; Lecția publică „Relația dintre agricultură și gestiunea resurselor de apă”, susținută de acad., prof. Valeriu Tabără, președinte al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești”; acad. Serghei Gaponenko, președintele Fondului de Finanțare a Cercetării Fundamentale (FFCF) din Republica Belarus, prelegerea „Știința ca misiune homo sapiens în Univers” (Наука как миссия homo sapiens во Вселенной) ș.a.

Pentru atragerea tinerilor în cercetare, în perioada 29 februarie – 2 mai 2020, AȘM, în colaborare cu MECC, a preconizat organizarea în premieră a unui curs-pilot de prelegeri multidisciplinare pentru cei mai buni liceeni ai claselor X–XII, selectați în bază de concurs. Renumiți specialiști, membri ai Academiei de

Științe, profesori universitari din țară și de peste hotare urmau să ofere consultanță tinerilor în cele patru domenii importante: științe, tehnologii, inginerie și matematică – ȘTIM. Din păcate, din cauza pandemiei extinse, a fost posibilă realizarea doar a primelor întruniri.

Sala de lectură a Academiei de Științe a Moldovei a fost deschisă la 30 august 2019, fondul de carte în 2020 a fost completat prin donația colaboratorilor și cercetătorilor științifici, Academia Română (10 titluri de carte, inclusiv monografia „Pandemia COVID-19 în România: Aspecte clinice și epidemiologice”, coordonatori – acad. Victor Voicu, vicepreședinte al Academiei Române, academicianul Costin Cernescu și membrul corespondent, profesorul Irinel Popescu), 1120 de titluri de carte din colecția personală a prof. Klaus Bochmann (Germania) ș.a.

Site-ul Academiei de Științe a Moldovei a fost modificat în baza unui nou concept al site-ului, elaborat în 2019 în concordanță cu cerințele tehnologiilor avansate și corespunzător tendințelor actuale ale web-designului, în vederea îmbunătățirii și asigurării caracteristicilor referitor la conținutul informativ relevant, care să reflecte activitatea AȘM și a comunității științifice etc. Versiunea actualizată a site-ului a fost pusă în funcțiune în regim de testare în decembrie 2019 și a devenit accesibilă, după unele ajustări operate, începând cu 1 februarie 2020. Toate informațiile publicate în versiunea precedentă a site-ului sunt disponibile la adresa <http://old.asm.md/> și la rubrica [Versiunea precedentă a paginii web AȘM](#), creată pe noul site.

Revista de știință, inovare, cultură și artă „AKADEMOS”, publicație științifică periodică publică, recenzată, cu Acces Deschis, categoria „B”, fondată de AȘM, este unica revistă în Republica Moldova acreditată la 23 de profiluri științifice. În 2020 au apărut 4 numere ale revistei, în volum de 184 de pagini și un tiraj de 450 de exemplare fiecare: Nr. 1 (56), Nr. 2 (57), Nr. 3 (58), Nr. 4 (59). Revista este distribuită gratuit în mediul academic și universitar, în rețeaua de biblioteci publice raionale. Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan” distribuie revista „AKADEMOS” în 60 de biblioteci științifice din țară și de peste hotare.

Aprecierea rezultatelor activității membrilor AȘM. Comisia de decernare a distincțiilor Academiei de Științe a Moldovei a activat în conformitate cu *Regulamentul cu privire la distincțiile Academiei de Științe a Moldovei*, aprobat în redacție nouă la 15 mai 2019. Componenta Comisiei: acad. Mitrofan Cioban, dr. hab. Veaceslav Ursachi, dr. hab. Olga Tagadiuc, mem. cor. Maria Nedelcov, mem. cor. Alexandru Stratan, dr. hab. Liliana Condricova, președinte al Comisiei. În 2020, pentru rezultate științifice obținute de cercetători, precum și activitatea unor instituții, au fost acordate 190 de distincții ale AȘM, dintre care 5 – Medalia „Meritul Științific, clasa I”, 6 – Medalia „Meritul Științific, clasa a II-a”, 5 – Medalia „Dimitrie Cantemir”, 38 – Medalia „Nicolae Milescu Spătarul”, 42 – Diploma „Meritul Academic” a AȘM, 37 – Diploma de Recunoștință a AȘM, 24 – Diploma de Onoare a AȘM, 33 – Diploma AȘM și Diploma de Gratiitudine a AȘM.

Mai mulți membri ai AȘM au fost menționați cu înalte distincții de stat: „Ordinul Republicii” – mem. cor. Victor Ghicavii, profesor consultant la USMF „Nicolae Testemițanu, acad. Valeriu Rudic, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, mem. cor. Eremei Zota, profesor consultant la USMF „Nicolae Testemițanu”; Ordinul de Onoare” – acad. Leonid Culiuc, Institutul de Fizică Aplicată, mem. cor. Nicolai Opopol, profesor universitar la USMF „Nicolae Testemițanu, mem. cor. Alexandru Stratan, director al Institutului Național de Cercetări Economice; Ordinul „Bogdan întemeietorul” – mem. cor. Mariana Șlapac, Institutul Patrimoniului Cultural/Universitatea de Stat din Moldova; titlul onorific „Om Emerit” – acad. Gheorghe Mustea, compozitor, prim-dirijor al Orchestrei Naționale Simfonice a Companiei „Teleradio-Moldova”, care s-a învrednicit în 2020 și de Premiul „Gavriil Muzicescu” în domeniul muzicii.

Laureați ai Premiului Național, ediția 2020: mem. cor. Constantin Gaidric, pentru rezultate remarcabile în domeniul matematicii și informaticii; Opera „Omnia” a adus titlul de laureat pentru poetul Ion Hadârcă ș.a.

Rezultatele științifice obținute de membrii AȘM de la cele trei Secții de științe au fost prezentate la expoziții naționale și internaționale, fiind înalt apreciate cu medalii de aur, argint și bronz, premii, trofee și diplome speciale.

La 19 iunie 2020, a avut loc ceremonia oficială de atribuire Spitalului Clinic Municipal nr. 1 din Chișinău a numelui academicianului Gheorghe Paladi, profesor universitar la Departamentul de Obstetrică și Ginecologie al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Evenimentele și manifestările științifico-culturale s-au desfășurat la AȘM în conformitate cu Planul de activitate. Printre cele mai relevante evenimente organizate în 2020 de AȘM, menționăm festivitatea dedicată Zilei Academiei de Științe a Moldovei (12 iunie), Ședință festivă consacrată Sărbătorii Naționale Limba Noastră cea Română (31 august), Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare (10 noiembrie). Majoritatea evenimentelor au avut loc în format online, pe platforma ZOOM. În total, AȘM a organizat 5 conferințe internaționale, 2 conferințe cu participare internațională, 6 conferințe naționale, 2 mese rotunde, 15 prelegeri publice și lecturi academice.

Manifestările științifice, audierile publice ale rezultatelor științifice au fost descrise pe site-ul AȘM și mediatizate de unele posturi naționale radio („Spațiu public”, Academia Radio”) și TV (Moldova 1, Publika TV, Radio Moldova, Radio Sputnik Moldova, Unimedia), precum și de ziarele „Literatura și Arta”, „Făclia”.

O importanță aparte revine participării la concerte și evenimente în țară și peste hotare a compozitorului-academician Eugen Doga și compozitorului-academician Gheorghe Mustea.

II) Având în vedere cele menționate, Adunarea Generală a Academiei de Științe a Moldovei HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de *Raportul de activitate a Academiei de Științe a Moldovei în anul 2020*, prezentat de dr. hab. Liliana Condricova, secretar științific general al AȘM.

2. Se consideră realizați indicatorii de bază ai activității manageriale, financiare și științifico-inovaționale a Prezidiului AȘM, Secțiilor de științe ale AȘM și secțiilor Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM.

3. *Raportul privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2020*, elaborat de AȘM, va fi transmis în adresa Guvernului Republicii Moldova.

4. Adunarea Generală a AȘM, Adunarea membrilor titulari și membrilor AȘM, Prezidiul AȘM, Secțiile de științe și secțiile Aparatului administrativ al Prezidiului AȘM vor întreprinde, în anul 2021, următoarele acțiuni:

a) În calitate de consultant strategic al Guvernului, vor examina impactul reformei în domeniul cercetării și vor elabora recomandări pentru soluționarea mai multor probleme acumulate în domeniile cercetării și inovării, generate de prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și neconcordanțele din actele legislative; vor menține eforturile privind aprobarea *Metodologiei evaluării organizațiilor de drept public din domeniul cercetării-inovării*; vor oferi expertiză științifică, recomandări autorităților publice pentru activități strategice, inițiative și documente ș.a.;

b) Secțiile de științe și secțiile Aparatului administrativ al Prezidiului vor funcționa în conformitate cu atribuțiile AȘM, stipulate în *Codul cu privire la știință și inovare* și în Statutul AȘM; vor identifica mecanisme de intensificare a conlucrării cu organizațiile din domeniile cercetării-inovării pe profilul Secțiilor de științe ale AȘM; vor examina modalități de implicare mai activă a membrilor titulari, membrilor corespondenți, precum și a membrilor desemnați în diferite aspecte de activitate a Secțiilor de științe; vor aduce unele acte interne în concordanță cu situația din domeniile cercetării-inovării (Regulamentul privind decernarea Premiilor AȘM etc.);

c) Anul 2021 este un an jubiliar pentru Academia de Științe a Moldovei, care va marca 60 de ani de la creare și 75 de ani de la instituirea primelor organizații științifice de tip academic. Membrii AȘM, Prezidiul AȘM, Secțiile de științe și secțiile Aparatului Prezidiului AȘM vor elabora, în anul 2021, planul de acțiuni pentru buna organizare și desfășurare a evenimentelor prilejuite de această dată aniversară;

d) Având în vedere elaborarea Raportului asupra stării științei, se vor expune asupra calității cercetărilor efectuate de întreaga comunitate științifică prin elaborarea obiectivă, a Raportului asupra stării științei; vor propune raportarea conform unui sistem unic (în baza Formularului elaborat de AȘM) privind activitatea științifică și inovațională pentru toate organizațiile din domeniile cercetării-inovării; revizuirea Instrucțiunii cu privire la audierile publice, elaborate și aprobate de ANCD și AȘM; responsabilizarea directorilor de proiecte și instituții, precum și a cercetătorilor cu referire la prezentarea datelor incomplete, neverificate privind activitatea editorială, participarea la conferințe, ceea ce conduce la crearea unui tablou distorsionat al activității în cadrul unui proiect de cercetare; vor iniția crearea unei platforme online „Starea științei” pe site-ul AȘM; vor identifica, de comun acord cu MECC, ANCD, Ministerul Finanțelor ș.a., mecanisme de valorificare a impactului audierilor publice ale rapoartelor privind proiectele de cercetare asupra procesului de cercetare și inovare;

e) La capitolul internaționalizarea științei, vor susține și vor promova implicarea cercetătorilor în proiecte științifice internaționale și interdisciplinare, implicarea în cercetările europene cu finanțare din partea Comisiei Europene, integrarea în Spațiul internațional de Cercetare); vor concentra eforturile de extinderea cooperării internaționale, reluarea schimbului interacademic, semnarea noilor acorduri /parteneriate între AȘM și alte academii de științe, asociații, revizuirea/actualizarea acordurilor de colaborare între AȘM și alte academii de științe, colaborarea cu membrii diasporei științifice;

f) Prin atribuțiile de stimulare a creației științifice, culturale, promovarea științei, se vor axa pe organizarea manifestărilor științifice, inclusiv a evenimentelor online, lansarea și susținerea activității platformelor științifice de dialog, evenimentelor științifice, promovarea rezultatelor științifice în societate prin diferite acțiuni și evenimente; vor susține excelența în domeniul științei; vor promova atragerea tinerilor în știință, susținerea cercetătorilor în vârstă; vor organiza Concursul Premiilor AȘM în domeniul științelor vieții, științelor exacte și ingineresti pentru rezultate științifice de valoare obținute în anii 2019–2020.

Raportul privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2020 reflectă realizările atinse în anul 2020 de Academia de Științe și reliefează problemele din domeniile de cercetare-inovare, care necesită soluționare pentru salvagardarea întregului sistem de cercetare și inovare din Republica Moldova în vederea creșterii competitivității și integrării în sistemul internațional de cercetare.

**Președinte,
academician**

Ion TIGHINEANU

**Secretar științific general,
Doctor habilitat**

Liliana CONDRATICOVA